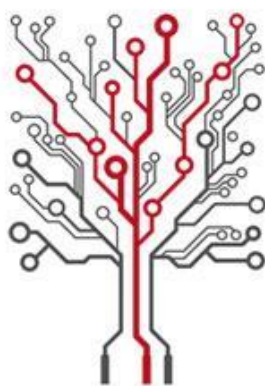

ZAŁĄCZNIK NR 3

Odpowiedzialność karna za naruszenie praw autorskich

Przegląd regulacji wybranych krajów europejskich

**FORUM
PRAWA
AUTORSKIEGO**

Warszawa, 9 grudnia 2013 r.

1. Regulacja brytyjska

I. Przestępstwa określone w The Copyright, Designs and Patents Act 1988

- odpowiedzialność karna za wytwarzanie albo korzystanie z nielegalnych egzemplarzy etc.

Czyn	Maksymalny wymiar kary w trybie summary sentence ¹	Maksymalny wymiar kary w trybie sentence on indictment ¹¹
Popelnia przestępstwo kto bez zezwolenia uprawnionego:		
<ul style="list-style-type: none"> – wytwarza na sprzedaż lub najem – importuje do Wielkiej Brytanii do celów innych niż prywatny i domowy użytek	6 miesięcy pozbawienia wolności oraz/lub £50,000 grzywny	10 lat pozbawienia wolności oraz/lub grzywna
<ul style="list-style-type: none"> – posiada w ramach swojej działalności gospodarczej w zamiarze popełnienia jakiegokolwiek czynu naruszającego prawo autorskie	3 miesięcy pozbawienia wolności oraz/lub £5,000 grzywny	-
<ul style="list-style-type: none"> – w ramach prowadzonej działalności gospodarczej:<ul style="list-style-type: none"> - sprzedaje lub wynajmuje lub - oferuje lub wystawia na sprzedaż lub wynajem lub - publicznie wystawia lub	3 miesięcy pozbawienia wolności oraz/lub £5,000 grzywny	-
<ul style="list-style-type: none"> – w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dystrybuje egzemplarz, który narusza prawo autorskie, a sprawca wie o tym albo ma uzasadnione powody, aby tak sądzić.	6 miesięcy pozbawienia wolności oraz/lub £50,000 grzywny	10 lat pozbawienia wolności oraz/lub grzywna

¹ W Anglii istnieją 3 kategorie przestępstw: „Summary Only”, „Either Way” oraz „Indictable Only”. Jeśli w tabeli określony jest maksymalny wymiar kary zarówno w kolumnie „Maksymalny wymiar kary w trybie summary sentence”, jak i w kolumnie „Maksymalny wymiar kary w trybie sentence on indictment” dane przestępstwo należy do typu „either way”, a jeśli maksymalny wymiar kary określony jest tylko w kolumnie „Maksymalny wymiar kary w trybie summary sentence”, dane przestępstwo należy do typu „Summary Only”.

Przestępstwa typu „Summary Only” Są to typy przestępstw mniejszej wagi, dla których właściwym jest prawie zawsze *Magistrates’ Court*. Co do zasady maksymalny wymiar kary pozbawienia wolności dla przestępstw tego rodzaju wynosi 6 miesięcy (jednakże dla konkretnych przestępstw maksymalny wymiar kary może być niższy).

Przestępstwa typu „Indictable Only” Są to najcięższe typy przestępstw i często ich popełnienie skutkuje wysokim wymiarem kary pozbawienia wolności. W przypadku oskarżenia o popełnienie przestępstwa tego rodzaju najpierw sprawa trafia do *Magistrates’ Court*, a następnie jest przekazywana do *Crown Court*.

Przestępstwa typu „Either way” Są to przestępstwa, dla których właściwym może być albo *Magistrates’ Court* albo *Crown Court*. Mogą to być różnego rodzaju przestępstwa – zarówno o niewielkiej szkodliwości, jak i bardzo poważne (na przykład kradzież). Jeśli ktoś jest oskarżony o typ przestępstwa „either way” i nie przyznaje się do popełnienia tego przestępstwa, należy rozstrzygnąć który sąd będzie właściwy dla rozpatrzenia danej sprawy. W pierwszej kolejności *Magistrates’ Court* rozstrzyga, czy w stanie faktycznym ustalonym przez prokuraturę, w przypadku skazania wymiar kary byłby wyższy niż najwyższy wymiar kary, który może wymierzyć ten sąd. Jeśli sąd dojdzie do takiego wniosku, wtedy stwierdzi swoją niewłaściwość i sprawa zostanie przekazana do *Crown Court*. Jeśli sąd dojdzie jednak do wniosku, że wymierzona kara mieściłaby się w zakresie, w jakim ten sąd może wyrokować, oskarżony decyduje, przed którym sądem sprawa będzie rozstrzygana (*Magistrates’ Court* albo *Crown Court*).

Czyn	Maksymalny wymiar kary w trybie summary sentence ¹	Maksymalny wymiar kary w trybie sentence on indictment ¹¹
– dystrybuuje w inny sposób niż w ramach prowadzenia gospodarczej w takim stopniu, że powoduje to szkody właścicielowi praw autorskich	6 miesięcy pozbawienia wolności oraz/lub £50,000 grzywny	10 lat pozbawienia wolności oraz/lub grzywna
Popelnia przestępstwo kto wytwarza albo posiada przedmiot [article] specjalnie zaprojektowany lub przystosowany do wykonywania kopii danego utworu chronionego prawem autorskim, jeżeli sprawca wie lub ma podstawy sądzić, że sprzęt jest przeznaczony to wytwarzania na sprzedaż lub wynajem kopii naruszających prawo autorskie albo do użytku w ramach prowadzenia działalności gospodarczej	3 miesięcy pozbawienia wolności ORAZ/LUB £5,000 grzywny	-
Popelnia przestępstwo kto narusza prawa autorskie poprzez udostępnianie publicznie utworu (<i>communicating the work to the public</i>) w ramach prowadzenia działalności gospodarczej albo w inny sposób, który powoduje szkody uprawnionemu, jeżeli sprawca działa umyślnie (tj. wie albo powinien wiedzieć, że narusza prawa autorskie)	3 miesięcy pozbawienia wolności ORAZ/LUB £50,000 grzywny	2 lata pozbawienia wolności ORAZ/LUB grzywna
Popelnia przestępstwo kto powoduje, że utwór literacki, dramatyczny albo muzyczny jest odtwarzany lub wykonywany publicznie w sposób naruszający prawa autorskie albo fonogram lub film jest odtwarzany w sposób naruszający prawa autorskie, jeśli sprawca wie albo powinien wiedzieć, że narusza to prawa autorskie	3 miesięcy pozbawienia wolności ORAZ/LUB £5,000 grzywny	-

- odpowiedzialność karna za wytwarzanie albo korzystanie z nielegalnych nagrań wykonań

Czyn	Maksymalny wymiar kary w trybie summary sentence	Maksymalny wymiar kary w trybie sentence on indictment
Popelnia przestępstwo kto bez zezwolenia uprawnionego:		
– wytwarza na sprzedaż lub najem – importuje do Wielkiej Brytanii do celów innych niż prywatny i domowy użytek	6 miesięcy pozbawienia wolności oraz/lub £50,000 grzywny	10 lat pozbawienia wolności oraz/lub grzywna
– posiada w ramach swojej działalności gospodarczej w zamiarze popełnienia jakiegokolwiek czynu naruszającego prawa do artystycznych wykonań	6 miesięcy pozbawienia wolności oraz/lub £5,000 grzywny	-
– w ramach prowadzonej działalności gospodarczej: - sprzedaje lub wynajmuje lub	6 miesięcy pozbawienia wolności oraz/lub £5,000	-

Czyn	Maksymalny wymiar kary w trybie summary sentence	Maksymalny wymiar kary w trybie sentence on indictment
- oferuje lub wystawia na sprzedaż lub wynajem lub	grzywny	
- w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dystrybuuje nagranie wykonania, które jest nielegalne, a sprawca wie albo powinien o tym wiedzieć.	6 miesięcy pozbawienia wolności oraz/lub £50,000 grzywny	10 lat pozbawienia wolności oraz/lub grzywna
<p>Popelnia przestępstwo kto narusza prawo wykonawcy do wyrażania zgody na “udostępnianie w wybranym miejscu i czasie” nagrania jego wykonania (<i>making available right</i>)</p> <p>- w ramach prowadzonej działalności gospodarczej</p> <p>- w inny sposób niż w ramach prowadzenia gospodarczej w takim stopniu, że powoduje to szkody uprawnionemu</p> <p>jeśli wie albo powinien wiedzieć, że w ten sposób narusza prawo do wyrażania zgody na “udostępnianie w wybranym miejscu i czasie” nagrania wykonania [<i>making available right</i>]</p>	6 miesięcy pozbawienia wolności oraz/lub £50,000 grzywny	2 lata pozbawienia wolności oraz/lub grzywna
<p>Popelnia przestępstwo kto bez wymaganej zgody powoduje, że nagranie wykonania jest:</p> <p>- odtwarzane lub wykonywane publicznie [<i>shown or played</i>] albo</p> <p>- udostępniane publicznie [<i>communicated to the public</i>]</p> <p>jeśli sprawca wie albo powinien wiedzieć, że narusza to prawa do artystycznych wykonań</p>	6 miesięcy pozbawienia wolności ORAZ/LUB £5,000 grzywny	-

- odpowiedzialność karna związana z urządzeniami i usługami mającymi na celu obejście technicznych zabezpieczeń

Czyn	Maksymalny wymiar kary w trybie summary sentence	Maksymalny wymiar kary w trybie sentence on indictment
<p>Popelnia przestępstwo kto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wytwarza na sprzedaż lub najem albo - importuje do Wielkiej Brytanii do celów innych niż prywatny i domowy użytek - w ramach prowadzonej działalności gospodarczej: <ul style="list-style-type: none"> - sprzedaje lub wynajmuje lub - oferuje lub wystawia na sprzedaż lub wynajem lub - reklamuje na sprzedaż lub wynajem lub - posiada lub - dystrybuuje lub - dystrybuuje w inny sposób niż w ramach prowadzenia gospodarczej w takim stopniu, że powoduje to szkody uprawnionemu z tytułu praw autorskich <p>jakiegokolwiek urządzenie, produkt lub komponent który jest zaprojektowany, wyprodukowany albo przystosowany głównie do umożliwienia albo ułatwienia obejścia zabezpieczeń technicznych</p>	3 miesiące pozbawienia wolności oraz/lub £5,000 grzywny	2 lata pozbawienia wolności oraz/lub grzywna
<p>Popelnia przestępstwo kto dostarcza, promuje albo reklamuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub - w inny sposób niż w ramach prowadzenia gospodarczej w takim stopniu, że powoduje to szkody uprawnionemu <p>usługę [service], której celem jest umożliwienie albo ułatwienie obejścia zabezpieczeń technicznych.</p> <p>Sprawca może uwolnić od odpowiedzialności jeśli udowodni, że nie wiedział ani nie mógł wiedzieć, że urządzenie, produkt, komponent albo usługa umożliwiły albo ułatwiły obejście zabezpieczeń technicznych.</p>	3 miesiące pozbawienia wolności oraz/lub £5,000 grzywny	2 lata pozbawienia wolności oraz/lub grzywna

- odpowiedzialność karna za nielegalne odbieranie programów

Czyn	Maksymalny wymiar kary w trybie summary sentence	Maksymalny wymiar kary w trybie sentence on indictment
<p>Popelnia przestępstwo kto nielegalnie odbiera program zawarty w nadaniu, które pochodzi z terytorium Zjednoczonego Królestwa z zamiarem uniknięcia płatności za odbieranie</p>	£5,000 grzywny	-

- odpowiedzialność karna związana z nieoryginalnymi [*unauthorised*] dekoderni

Czyn	Maksymalny wymiar kary w trybie summary sentence	Maksymalny wymiar kary w trybie sentence on indictment
<p>Popelnia przestępstwo kto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wytwarza, importuje, dystrybuuje, sprzedaje, wynajmuje albo oferuje lub wystawia na sprzedaż lub najem nieoryginalny dekoderni; - posiada w celach zarobkowych nieoryginalny dekoderni; - instaluje, konserwuje albo wymienia w celach zarobkowych nieoryginalny dekoderni; - reklamuje nieoryginalny dekoderni na sprzedaż lub wynajem albo w inny sposób promuje nieoryginalny dekoderni <p>Sprawca może uwolnić od odpowiedzialności jeśli udowodni, że nie wiedział ani nie mógł wiedzieć, że dekoderni był nieoryginalny.</p>	6 miesięcy pozbawienia wolności oraz/lub £5,000 grzywny	10 lat pozbawienia wolności oraz/lub grzywna

II. Fraud Act 2006 - odpowiedzialność karna za nielegalne nagrywanie filmów w kinach za pomocą telefonów komórkowych, kamkorderów albo innego sprzętu nagrywającego

Przywołane wyżej przestępstwa dotyczą czynności nielegalnego nagrywania tylko w ramach działalności komercyjnej. Przesłanka komercyjnej działalności była przeszkodą w części spraw dotyczących nagrywania bez zgody uprawnionego. Zwykle w momencie wykrycia nielegalnego nagrywania nie ma bowiem jeszcze dowodów na to, że sprawca działa komercyjnie albo zamierza umieścić nagranie w internecie, a nie jest ono dokonywane tylko do prywatnego użytku (jak często sprawcy się tłumaczą). Dlatego jako podstawę oskarżenia dokonywania nielegalnych nagrań użyto skutecznie przepisów Fraud Act 2006.

Czyn	Maksymalny wymiar kary w trybie summary sentence	Maksymalny wymiar kary w trybie sentence on indictment
<p>Popelnia przestępstwo kto posiada [<i>has in possession</i>] albo dysponuje [<i>has under control</i>] przedmiotem [<i>article</i>] w celu użycia w trakcie albo w związku z oszustwem [<i>fraud</i>].</p>	12 miesięcy pozbawienia wolności (Północna Irlandia) 6 miesięcy) oraz/lub grzywna nieprzekraczająca ustawowego maksimum	5 lat pozbawienia wolności oraz/lub grzywna

Przesłanką w tym wypadku jest działanie nieuczciwe i z zamiarem osiągnięcia korzyści dla siebie lub innej osoby albo spowodowania szkody u innej osoby albo narażenia innej osobę na stratę pieniężną lub inną stratę majątkową. Nagrywając film potajemnie sprawca osiąga korzyść dla siebie, a właściciele kina i producenci filmu ponoszą straty z związane ze zmniejszeniem zysków.

Czyn	Maksymalny wymiar kary w trybie summary sentence	Maksymalny wymiar kary w trybie sentence on indictment
<p>Popelnia przestępstwo kto wytwarza, przystosowuje, zaopatruje albo oferuje zaopatrzenie w przedmiot</p> <ul style="list-style-type: none"> – wiedząc, że jest on zaprojektowany albo przystosowany w celu użycia w trakcie albo w związku z oszustwem (<i>fraud</i>) albo – z zamiarem wykorzystania go do popełnienia albo pomocy w popełnieniu oszustwa. 	<p>12 miesięcy pozbawienia wolności (Północna Irlandia) 6 miesięcy) oraz/lub grzywna nieprzekraczająca ustawowego maksimum</p>	<p>10 lat pozbawienia wolności oraz/lub grzywna</p>

Ten przepis można by zastosować również w razie produkcji albo zaopatrywania w sprzęt do kopiowania. Zakresem terminu “przedmiot” [“*article*”] został objęty również program albo dane zapisane w elektronicznej formie.

III. Ostatnie zmiany/ naruszenia online

1. Prawo

W 2010 r. uchwalono **Digital Economy Act**, na mocy którego zmieniono między innymi przepisy The Copyright, Designs and Patents Act 1988 dotyczące odpowiedzialności karnej za naruszenie praw autorskich i pokrewnych. Podwyższono maksymalną wysokość grzywny za niektóre przestępstwa z £5,000 w Anglii i Walii oraz £10,000 w Szkocji do £50,000. Zmiana ta była konsekwencją rekomendacji z Gowers Review (aby kary za naruszenia praw autorskich *online* oraz *nie-online* były zrównane), jak również następczych konsultacji przeprowadzonych przez Intellectual Property Office.

2. Praktyka

Utworzenie specjalnej komórki do walki z przestępczością w zakresie naruszeń praw autorskich i pokrewnych

We wrześniu 2013 r. utworzono nową jednostkę policji, której zadania są skierowane na zwalczanie przestępstw przeciwko prawom własności intelektualnej. Jednostka będzie zajmować się między innymi piractwem internetowym oraz podrabianiem towarów. Już pierwsze miesiące działalności przyniosły sukcesy polegające na zatrzymaniach związanych z podrabianiem płyt DVD zawierających najnowsze filmy i seriale (Game of Thrones, CSI and Vampire Diaries).

Listy ostrzegawcze do operatorów stron internetowych naruszających prawa autorskie i pokrewne

W czerwcu br. policja brytyjska rozpoczęła wspólnie z organizacjami zrzeszającymi środowiska twórcze kampanię dotyczącą stron internetowych umożliwiających nielegalną wymianę plików. Wielu operatorów takich stron otrzymało listy z ostrzeżeniem, że ich działania mogą pociągać za sobą odpowiedzialność karną, ponieważ mogą być kwalifikowane jako nielegalne publiczne udostępnianie utworów [*communicating works to the public*].

W listach ostrzegano również, że taka działalność może prowadzić do odpowiedzialności karnej również na podstawie przepisów odrębnej ustawy - *The Serious Crime Act*. Zgodnie z przepisami tej ustawy przestępstwem jest zachęcanie lub pomocnictwo przy popełnieniu przestępstwa. Policja w ten sposób wskazuje na to, że nawet jeżeli serwisom internetowym nie będzie można przypisać nielegalnego publicznego udostępniania utworów, mogą odpowiadać karnie za nakłanianie innych do czynienia tego.